

The Study of Relationship Between Self-regulation, Academic Burnout and Learning Passion with Nursing Student Job Adaptability

Elnaz karimi^{1,*}, Moslem abbasi², Zohreh morshedi³

1. Msc, psychiatry psychology, psychology group, faculty of psychology and educational sciences, Shiraz university, Shiraz, Iran, E-mail: elnaz.karimi94@gmail.com

2. Phd, general psychology, psychology group, faculty of literature and humanities, Salman Farsi university, Kazeroon, Iran

3. Msc, general psychology, psychology group, faculty of literature and humanities, Azad university of Arak, Arak, Iran

Received: 2018/08/12

Accepted: 2019/02/07

Keywords:

Academic self-regulation,
Emotional passion,
Cognitive passion,
Behavioral learning passion,
Academic burnout, Job
adjustment, Students

Baqiatallah
University of Medical
Sciences

Abstract

Introduction: The purpose of this study was to investigate the relationship between academic self-regulation, academic burnout and learning passion with nursing students job adjustment.

Methods: The research method was descriptive correlational. The statistical population of this study included all students of Arak Islamic university that the population of the community was estimated to be 2000 students based on the inquiry from a student deputy of which 280 students were selected by random cluster sampling. The research data were collected by using a self-regulatory questionnaire (1989), academic burnout (1997), students passion scale (2015) and job adjustment (2007). The data was analyzed by using Pearson correlation coefficient and multivariate regression and SPSS20 software.

Results: The finding of the study showed that there is a positive and significant relationship between academic self-regulation and learning passion with job adjustment ($p < 0.001$). Also, there is a negative and significant relationship between academic burnout and job adjustment ($p < 0.001$). Moreover, educational self-regulation, academic burnout and learning passion had the ability to predict 30 percent of student job ability.

Conclusions: According to the findings of the research, it was concluded that the internal motivation, inbuilt setting, emotional exhaustion, learning inefficient and emotional-cognitive passion had important role in students job adjustment prediction. According to the present study, it is suggested to measure the degree of self-control, academic exhaustion and academic eagerness for predicting nursing students job adaptability.

* **Corresponding author at:** Elnaz karimi, Msc, psychiatry psychology, psychology group, faculty of psychology and educational sciences, Shiraz university, Shiraz, Iran, E-mail: elnaz.karimi94@gmail.com

بررسی رابطه خودتنظیمی، فرسودگی تحصیلی و اشتیاق یادگیری با سازگاری شغلی

دانشجویان پرستاری

الناز کریمی^{۱*}، مسلم عباسی^۲ و زهره مرشدی^۳

۱. روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

۲. گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه سلمان فارسی، کازرون، ایران.

۳. روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اراک، اراک، ایران.

*نویسنده مسئول: الناز کریمی، کارشناس ارشد، روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران،

ایمیل: elnaz.karimi94@gmail.com

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۳/۰۹

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۰/۰۹

کلیدواژه‌ها:

خودتنظیمی تحصیلی، اشتیاق عاطفی، اشتیاق شناختی، اشتیاق رفتاری یادگیری، فرسودگی تحصیلی، سازگاری شغلی، دانشجویان

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج) محفوظ است.

مقدمه: هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی رابطه خودتنظیمی تحصیلی، فرسودگی تحصیلی و اشتیاق یادگیری با سازگاری شغلی دانشجویان پرستاری بود.

روش: روش پژوهش توصیفی از نوع هم‌بستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی و علوم پزشکی اراک بود که حجم جامعه بر اساس استعلام از معاونت دانشجویی، تعداد ۲۰۰۰ نفر برآورد شد که از این میان ۲۸۰ دانشجو با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. داده‌های پژوهش با استفاده از مقیاس پرسش‌نامه خودتنظیمی تحصیلی، فرسودگی تحصیلی، مقیاس اشتیاق دانشجویان و سازگاری شغلی جمع‌آوری شد و با استفاده از آزمون ضریب هم‌بستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیره و نرم‌افزار SPSS۲۰ تحلیل شدند.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد بین خودتنظیمی تحصیلی و اشتیاق یادگیری با سازگاری شغلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($P \leq 0/001$). هم‌چنین بین فرسودگی تحصیلی با سازگاری شغلی رابطه منفی و معناداری وجود دارد ($P \leq 0/001$). هم‌چنین خودتنظیمی تحصیلی، فرسودگی تحصیلی و اشتیاق یادگیری قابلیت پیش‌بینی ۳۰ درصد از سازگاری شغلی دانشجویان را داشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های پژوهش نتیجه گرفته شد که انگیزش درونی، تنظیم درون‌فکنی شده، خستگی هیجانی، ناکارآمدی درسی و اشتیاق عاطفی شناختی در پیش‌بینی سازگاری شغلی دانشجویان نقش مهمی دارند. با توجه به پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود برای پیش‌بینی سازگاری شغلی دانشجویان پرستاری؛ میزان خودتنظیمی، فرسودگی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی آن‌ها سنجیده شود.

مقدمه

پرستاری از جمله مشاغلی است که استرس کاری در آن رایج است (۱). استرس کاری شرایطی بوده که درهم ریزنده ترکیبی از عوامل در زندگی پرستاران است و این عوامل عبارتند از: تعادل جسمی، روانی یا اجتماعی (۲). شرایط شغلی پرستاران، چه به لحاظ جسمانی و چه از لحاظ روانی؛ به ویژه در چند دهه اخیر، مورد توجه کارشناسان و متخصصان امور قرار گرفته و تلاش‌ها برای ارتقای کیفیت زندگی کاری و ایجاد شرایط مناسب برای پرستاران، افزایش یافته است. در این میان، پژوهش‌های زیادی برای شناسایی و برطرف نمودن عوامل

ایجاد شرایط نامساعد کاری انجام شده است. طی پژوهش‌های مختلف، شغل پرستاری به عنوان یکی از مشاغل پرتعارض و پرتنش شناخته شده و می‌توان انتظار داشت که در میان پرستاران نیز، نشانه‌هایی از نارضایتی و ناسازگاری وجود داشته باشد.

یکی از حوزه‌هایی که به کارگیری آن از اهمیت بالایی برخوردار بوده و سبب موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان می‌شود، خودتنظیمی است. نظریه یادگیری خودتنظیمی را پینتریچ و دی گروت (pintrich & de groot) مطرح کردند. یادگیری - خودتنظیمی نیز

نوعی از یادگیری است که در آن، افراد به جای آن که برای کسب دانش و مهارت بر معلمان، والدین یا دیگر عوامل آموزشی تکیه کنند، شخصاً تلاش‌های خود را آغاز و هدایت می‌کنند (۳). مطابق نظر باندورا (Bandura) (۱۹۷۷) خودتنظیمی کاربرد توانایی‌ها و قابلیت‌های خودهدایتی، خودکنترلی و خودمختاری می‌باشد. از نظر وی قابلیت‌های ذکر شده تحت تأثیر باور افراد درباره‌ی خودکارآمدی در فعالیت‌ها و رفتارهای مختلف است (۴). خودتنظیمی، به عنوان کوشش‌های روانی در کنترل وضعیت درونی، فرایندها و کارکرد جهت دستیابی به اهداف بالاتر تعریف شده است (۵). زیمرمن و اسچونک (Zimmerman & Schunk) (۲۰۰۴) معتقدند که فراگیران خودتنظیم از لحاظ فراشناختی، انگیزشی و رفتاری، فرایندهای یادگیری را خودشان آغاز و هدایت می‌کنند (۶). نتایج تحقیقات کلاسن (Klassen) (۲۰۱۰) نشان داد که دانش‌آموزان و دانشجویانی که از خودتنظیمی بالاتری برخوردارند از پیشرفت تحصیلی بالاتری نیز برخوردار بوده و انگیزه و علاقه بالاتری برای ادامه تحصیل دارند. هم‌چنین بیان کرد که دانش‌آموزان و دانشجویانی که از خودتنظیمی پایین‌تری برخوردارند احتمالاً از سطوح پایین دانش فراشناختی برخوردارند (۷). حوجات، ورکر، ایزنبرگ، کوهن و اسپاندورفر (Hojat, Verqare, Isenberg, Cohen & Spandorfer) (۲۰۱۵) در پژوهشی به بررسی سازه‌های زیربنایی همدلی، خوش‌بینی و فرسودگی در دانشجویان علوم پزشکی پرداختند. نتایج دو سازه بنیادی را شناسایی نموده است: اسنادهای شخصیتی مثبت و اسنادهای شخصیتی منفی، دو سازه زیربنایی در جهت پیش‌بینی همدلی، خوش‌بینی و فرسودگی بوده‌اند (۸). نظریه پردازان شناخت‌گرا با اتخاذ رویکرد کل‌گرایانه در تبیین یادگیری آموزشی و با عنایت به مجزا نمودن عوامل شناختی از الگوهای انگیزشی، مدل‌هایی را پیشنهاد کرده‌اند که طی آن، یادگیری را با توجه به ویژگی‌های انگیزشی و سبک‌های شناختی فراگیران توضیح می‌دهند (۹).

بنابراین از جمله مفاهیمی که در سال‌های اخیر توسط پژوهشگران مختلف در حوزه یادگیری به کار برده شده است مفهوم فرسودگی تحصیلی (Academic burnout) می‌باشد. فراگیران در محیط‌های آموزشی در دستیابی به اهداف آموزشی خود با چالش‌های متعددی مواجه می‌شوند. وقتی چنین چالش‌هایی منفی در نظر گرفته شوند، اثر

زیانباری بر روی انگیزش، عملکرد تحصیلی و بهزیستی روان‌شناختی فراگیران خواهد داشت. به عبارتی دیگر، در حالی که حضور در دانشگاه برای بسیاری از دانشجویان تجربه‌های خوشایندی به همراه دارد، برای برخی دیگر از دانشجویان، مطالب تحصیلی مانند آزمون‌ها، مقاله‌ها، ارائه مطالب و غیره منجر به فرسودگی تحصیلی دانشجویان خواهد شد (۱۰). در تأیید این موضوع در تحقیقی، ارونسون و کافری (Aaronson & Kafry) پدیده فرسودگی را در بین پرستاران، مشاوران و دانشجویان دوره کارشناسی بررسی کردند و به این نتیجه رسیدند که دانشجویان هم به طور متوسط این پدیده را تجربه می‌کنند (۱۱). فرسودگی حالتی از خستگی ذهنی و هیجانی است که حاصل سندرم استرس مزمن مانند گرانباری نقش، فشار و محدودیت زمانی و فقدان منابع لازم برای انجام دادن وظایف و تکالیف محوله است (۱۲). افرادی که فرسودگی تحصیلی دارند معمولاً علائمی مانند بی‌علاقگی نسبت به مطالب درسی، عدم تمایل به حضور مستمر در کلاس، عدم مشارکت در فعالیت‌های کلاسی، غیبت‌های مکرر و احساس بی‌معنایی و بی‌کفایتی در فراگیری مطالب درسی را تجربه می‌کنند (۱۳). وانگ، چو، هاو کینز و سالملا-آرو (Wang, Chow, Hofkens & Salmela-Aro) (۲۰۱۵) در پژوهشی به بررسی طولی تأثیر اشتیاق عاطفی و فرسودگی مدرسه با رشد و پیشرفت در دانشگاه و بهزیستی پرداختند. در این پژوهش گروهی از دانش‌آموزان پایه نهم تا یازدهم مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج پژوهش حاکی از آن بود که اشتیاق عاطفی در مدرسه با فرسودگی مدرسه، پیشرفت تحصیلی، بهزیستی دانشگاه و بهزیستی روان‌شناختی رابطه دارد (۱۴). بنابراین متغیر مورد بررسی دیگر اشتیاق تحصیلی (Educational Engagement) است. این سازه به منظور اصلاحات در حوزه تعلیم و تربیت برای افت و شکست تحصیلی، مطرح و مدنظر قرار گرفت (۱۵). پژوهشگران مختلف اشتیاق تحصیلی را دارای وجوه مختلفی چون رفتاری (رفتار مثبت، تلاش و مشارکت)، شناختی (خودتنظیمی، اهداف یادگیری و سرمایه‌گذاری در یادگیری) و عاطفی (شامل علاقه، تعلق و نگرش مثبت درباره یادگیری) می‌دانند (۹). در رابطه با تأثیر اشتیاق عاطفی، شناختی و رفتاری بر فرسودگی شغلی و بهزیستی نیز پژوهش‌های اندکی وجود دارد؛ در یکی از این پژوهش‌ها، وانگ و همکاران (wang & etal) (۲۰۱۵) در

نوعی از یادگیری است که در آن، افراد به جای آن که برای کسب دانش و مهارت بر معلمان، والدین یا دیگر عوامل آموزشی تکیه کنند، شخصاً تلاش‌های خود را آغاز و هدایت می‌کنند (۳). مطابق نظر باندورا (Bandura) (۱۹۷۷) خودتنظیمی کاربرد توانایی‌ها و قابلیت‌های خودهدایتی، خودکنترلی و خودمختاری می‌باشد. از نظر وی قابلیت‌های ذکر شده تحت تأثیر باور افراد درباره‌ی خودکارآمدی در فعالیت‌ها و رفتارهای مختلف است (۴). خودتنظیمی، به عنوان کوشش‌های روانی در کنترل وضعیت درونی، فرایندها و کارکرد جهت دستیابی به اهداف بالاتر تعریف شده است (۵). زیمرمن و اسچونک (Zimmerman & Schunk) (۲۰۰۴) معتقدند که فراگیران خودتنظیم از لحاظ فراشناختی، انگیزشی و رفتاری، فرایندهای یادگیری را خودشان آغاز و هدایت می‌کنند (۶). نتایج تحقیقات کلاسن (Klassen) (۲۰۱۰) نشان داد که دانش‌آموزان و دانشجویانی که از خودتنظیمی بالاتری برخوردارند از پیشرفت تحصیلی بالاتری نیز برخوردار بوده و انگیزه و علاقه بالاتری برای ادامه تحصیل دارند. هم‌چنین بیان کرد که دانش‌آموزان و دانشجویانی که از خودتنظیمی پایین‌تری برخوردارند احتمالاً از سطوح پایین دانش فراشناختی برخوردارند (۷). حوجات، ورکر، ایزنبرگ، کوهن و اسپاندورفر (Hojat, Verqare, Isenberg, Cohen & Spandorfer) (۲۰۱۵) در پژوهشی به بررسی سازه‌های زیربنایی همدلی، خوش‌بینی و فرسودگی در دانشجویان علوم پزشکی پرداختند. نتایج دو سازه بنیادی را شناسایی نموده است: اسنادهای شخصیتی مثبت و اسنادهای شخصیتی منفی، دو سازه زیربنایی در جهت پیش‌بینی همدلی، خوش‌بینی و فرسودگی بوده‌اند (۸). نظریه پردازان شناخت‌گرا با اتخاذ رویکرد کل‌گرایانه در تبیین یادگیری آموزشی و با عنایت به مجزا نمودن عوامل شناختی از الگوهای انگیزشی، مدل‌هایی را پیشنهاد کرده‌اند که طی آن، یادگیری را با توجه به ویژگی‌های انگیزشی و سبک‌های شناختی فراگیران توضیح می‌دهند (۹).

بنابراین از جمله مفاهیمی که در سال‌های اخیر توسط پژوهشگران مختلف در حوزه یادگیری به کار برده شده است مفهوم فرسودگی تحصیلی (Academic burnout) می‌باشد. فراگیران در محیط‌های آموزشی در دستیابی به اهداف آموزشی خود با چالش‌های متعددی مواجه می‌شوند. وقتی چنین چالش‌هایی منفی در نظر گرفته شوند، اثر

پژوهش خود نشان دادند که اشتیاق عاطفی با فرسودگی مدرسه و با بهزیستی دانشگاهی و بهزیستی روان‌شناختی رابطه دارد (۱۴)؛ اما در رابطه با اشتیاق عاطفی، شناختی و رفتاری در ایران و تأثیر آن بر فرسودگی تحصیلی پژوهشی صورت پذیرفته است. با این حال به نظر می‌رسد اشتیاق عاطفی، شناختی و رفتاری با تأثیر بر سطح انرژی و فعالیت دانش‌آموزان، برقراری ارتباط مؤثر با مسائل درسی و تحصیلی و همچنین اثربخش بودن در کلاس، در واقع می‌تواند بر سطح فرسودگی تحصیلی و کاهش آن تأثیر گذار باشد. بر اساس تحقیقات صورت گرفته، محیط کاری پرستار، سرشار از عوامل ایجادکننده تعارض و تنش است (۱۶). لذا یکی از عوامل مؤثر در موفقیت شغلی سازگاری شغلی (job adjustment) است. سازگاری شغلی عبارت از حالت سازگار و مساعد روانی فرد، نسبت به شغل موردنظر، پس از اشتغال است. عواملی نظیر ارتباط متقابل با سایرین، دید مثبت نسبت به شغل، درآمد کافی و ارزش‌گذاری به کار، باعث می‌شوند که فرد با شغلش، سازگار شود. شفیع‌آبادی (۱۳۹۰) معتقد است که سازش شغلی، نتیجه و ترکیب مجموع‌های از عوامل روانی و غیر روانی است. عوامل غیر روانی، تمام ابزار و ادوات کار را شامل می‌شود که توسط فرد شاغل، به نحوی از انحاء، برای انجام کارش، استفاده می‌شود. علی‌رغم عوامل غیر روانی که ابزار و وسایلی را شامل می‌گردند که در بیرون از وجود فرد قرار دارند، عوامل روانی یا درونی، احساسات و طرز تلقی فرد نسبت به شغلش را در بر می‌گیرد و رابطه فرد را با کارش، مشخص می‌نمایند؛ به عبارت دیگر، عوامل روانی، ویژگی‌های شخصی و تجارب آموخته شده فرد در ارتباط با شغلش را شامل می‌گردد (۱۷). کوآنک‌چی و یانگ‌چی (kuank j & yang chi)) نیز، سازگاری شغلی را با کاهش تعارض و افزایش کارایی در کار، مشخص می‌کنند. از نظر آنان، سازگاری شغلی، شامل شرح و توصیف رفتارهایی است که به اجرای خوب وظایف افراد و نگرش مثبت به نقش کاری جدید، می‌انجامد (۱۸). از این‌رو، در تعریف سازگاری، بر عوامل فردی، حمایت اجتماعی و عوامل کاری تأکید می‌شود. شارف (Sharf) (۲۰۱۰) نیز معتقد است رضایتمندی (satisfaction)، به شروع فرایند راضی شدن فرد از کاری که انجام می‌دهد و نیز میزان تأمین نیازها و احتیاجات فرد با کاری که انجام می‌دهد، اشاره دارد

و رضایت‌بخشی (satisfactory) نیز، ارزیابی دیگران، معمولاً سرپرستان، از میزان تکمیل کار از طرف فرد شاغل است (۱۹). هم‌چنین، می‌توان گفت سازگاری شغلی عبارت است از تطبیق فرد با وظایف جدید شغلی، نقش‌های حرفه‌ای، مسئولیت‌ها و محیط جدید در یک موقعیت فرهنگی تازه (۲۰).

در مجموع با توجه به مطالب گفته شده فرسودگی تحصیلی می‌تواند در دانشجویان احساس خستگی نسبت به انجام تکالیف درسی و مطالعه ایجاد کند و در نگرش بدبینانه آن‌ها نسبت به تحصیل و مطالب درسی اثرگذار باشد و احساس بی‌کفایتی تحصیلی را در آنان ایجاد کند و هم‌چنین زمینه کاهش عملکرد تحصیلی دانشجویان و افزایش نگرانی آنان را نسبت به انجام اشتباه تکالیف فراهم سازد (۱۳). لذا با توجه به موارد مطروحه که فرض شده است خودتنظیمی هیجانی، اشتیاق عاطفی، شناختی و رفتاری و فرسودگی تحصیلی می‌تواند بر سطح سازگاری شغلی تأثیر گذار باشد، پژوهش حاضر در پی پاسخ‌گویی به این پرسش می‌باشد که آیا خودتنظیمی هیجانی، فرسودگی تحصیلی و اشتیاق عاطفی، شناختی و رفتاری می‌تواند سازگاری شغلی دانشجویان رشته پرستاری را پیش‌بینی نماید؟

روش

روش این پژوهش با توجه به ماهیت موضوع، توصیفی از نوع هم‌بستگی بود. در این پژوهش خودتنظیمی تحصیلی، فرسودگی تحصیلی و اشتیاق به عنوان متغیرهای پیش‌بینی و سازگاری شغلی به عنوان متغیر ملاک محسوب شدند. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه دانشجویان رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اراک بود که حجم جامعه بر اساس استعلام از معاونت دانشجویی، تعداد ۲۰۰۰ نفر برآورد شد. برای انتخاب نمونه دانشجویان مورد مطالعه از شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای استفاده شد. بدین صورت که ابتدا از دانشگاه‌های آزاد و علوم پزشکی اراک به دو گروه تقسیم و از هر گروه به‌صورت تصادفی ساده چهار ورودی انتخاب و از هر ورودی نیز حداقل ۳۵ نفر انتخاب شد که جمعاً دانشجویان ۲۸۰ دانشجویان انتخاب شد. بدین صورت که پس از کسب مجوز از دانشگاه علوم پزشکی و آزاد اسلامی اراک با رعایت موازین اخلاقی از بین دانشجویان رشته پرستاری (پیراپزشکی، شبانه، روزانه، نوبت اول و

۲. مقیاس اشتیاق دانشجویان (Student engagement scale): این مقیاس در سال ۲۰۱۵ توسط جونیوس و کوزو (Gunuc & Kuzu) (۲۰۱۵) ساخته شده است. این پرسش‌نامه دارای ۴۱ سؤال می‌باشد که ۲۹ سؤال آن مربوط به اشتیاق رفتاری، شناختی و عاطفی می‌باشد. سؤالات ۱۲ تا ۲۱ مربوط به اشتیاق شناختی، ۲۲ تا ۳۷ اشتیاق عاطفی و ۳۸ تا ۴۱ مربوط به اشتیاق رفتاری می‌باشد. نحوه نمره‌گذاری این پرسش‌نامه به صورت طیف لیکرت از کاملاً مخالف (۱)، مخالف (۲)، نه موافق و نه مخالف (۳)، موافقم (۴) و کاملاً موافقم (۵) می‌باشد که نمرات بیشتر در این مقیاس نشان دهنده اشتیاق بالاتر می‌باشد؛ ضمن اینکه نمره‌گذاری منفی در این پرسش‌نامه وجود ندارد. جونیوس و کوزو (۲۰۱۵) ابتدا ۵۹ سؤال را تدارک دیده که با توجه به نتایج تحلیل عاملی ۴۱ سؤال آن باقی ماندند. ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس برابر با ۰/۹۲ و برای مؤلفه اشتیاق رفتاری، شناختی و عاطفی به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۸۷ و ۰/۸۹ بوده است (۲۵).

۳. مقیاس خود تنظیمی تحصیلی (academic self – regulation scale): این پرسش‌نامه توسط ریان و کانل (Ryan & Conell) در سال ۱۹۸۹ ساخته شد؛ و شامل ۳۲ سؤال و چهار مؤلفه تنظیم بیرونی، تنظیم درون‌فکنی شده، تنظیم شناخته شده و انگیزش درونی است. هر سؤال بر اساس مقیاس لیکرت چهار درجه‌ای (۱ تا ۴) نمره‌گذاری می‌شود و دامنه نمره‌ها از ۳۲ تا ۱۲۸ در نوسان است. اعتبار پرسش‌نامه که به شیوه، ضریب همسانی درونی محاسبه شده که ضرایب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌ها در دامنه ۰/۶۹ تا ۰/۷۵ است (۲۶). هم‌چنین در پژوهش دیگر ضریب همسانی درونی برای خرده‌مقیاس‌ها از ۰/۶۲ تا ۰/۸۲ برآورد شده است (۲۷). ریان و کانل (۱۹۸۹) در پژوهش خود، در سه نمونه شهری، حومه شهری و روستایی، ضریب همسانی درونی این پرسش‌نامه را بررسی کردند که ضرایب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌ها از ۰/۶۲ تا ۰/۸۲ گزارش شده است. سالاری فر، پور اعتماد، حیدری و اصغر نژاد فرید (۱۳۹۰) اعتبار این پرسش‌نامه را به روش ضریب همسانی درونی محاسبه کردند که آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌ها را ۰/۷۳ تا ۰/۷۹ گزارش کرده‌اند و اعتبار کل مقیاس را نیز ۰/۸۹ گزارش نمودند (۲۸).

دوم، دانشگاه آزاد) به صورت تصادفی از چهار ورودی انتخاب و از هر ورودی نیز ۳۵ نفر انتخاب شد؛ که از هر دانشکده ۱۴۰ نفر و جمعاً بر اساس جدول مورگان و مورجسی با حجم جامعه معلوم ۲۸۰ نفر انتخاب خواهد شد. با توجه به اینکه در تحقیقات هم‌بستگی حداقل نمونه بایستی ۳۰ تا ۵۰ نفر باشد (دلور، ۱۳۹۳)، اما در این تحقیق به خاطر افزایش اعتبار بیرونی ۲۸۰ نفر به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شد. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار آماری Spss-۲۰ مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. برای جمع‌آوری داده‌ها از چهار پرسش‌نامه زیر استفاده گردید.

۱. پرسش‌نامه فرسودگی تحصیلی (Educational Brunt Questionnair): این پرسش‌نامه را برسو و همکاران (Breso & et al) (۱۹۹۷) ساخته‌اند (۲۱). این پرسش‌نامه سه حیطه فرسودگی تحصیلی یعنی خستگی تحصیلی (سؤالات ۱، ۴، ۷، ۱۰ و ۱۳)، بی‌علاقگی تحصیلی (سؤالات ۲، ۵، ۱۱، ۱۴) و ناکارآمدی تحصیلی (سؤالات ۳، ۶، ۸، ۹، ۱۲ و ۱۵) را می‌سنجد. پرسش‌نامه مذکور ۱۵ ماده دارد که با روش درجه‌بندی لیکرت ۷ درجه‌ای از هرگز (۱) تا همیشه (۷) توسط آزمودنی‌ها درجه‌بندی شده است. پایایی پرسش‌نامه را سازندگان آن به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۸۲، ۰/۷۵ با سه حیطه فرسودگی تحصیلی محاسبه کرده‌اند (۲۲). پایایی این پرسش‌نامه را برای خستگی تحصیلی ۰/۷۹، برای بی‌علاقگی تحصیلی ۰/۸۲ و برای ناکارآمدی تحصیلی ۰/۷۵ محاسبه کرده است. وی ضرایب اعتبار این پرسش‌نامه را از طریق هم‌بسته کردن آن با پرسش‌نامه فشارزاهای دانشجویی (شریفی، ۱۳۹۳) به دست آورده است که به ترتیب برابر ۰/۳۸، ۰/۴۲، ۰/۴۵ محاسبه شده که در سطح $P < ۰/۰۰۱$ معنی‌دار است (۲۳). در پژوهش عزیزی ابرقوئی (۱۳۸۹) آلفای کرونباخ محاسبه شده برای کل پرسش‌نامه ۰/۸۵ و برای حیطه‌های خستگی هیجانی، بدبینی و ناکارآمدی درسی به ترتیب ۰/۷۷، ۰/۸۲ و ۰/۶۶ به دست آمد (۲۴). این پرسش‌نامه در مطالعه مرزوقی، حیدری (۱۳۹۲) از روایی مطلوبی برخوردار بوده است (۱۳). هم‌چنین در پژوهش عظیمی و همکاران (۱۳۹۲) روایی پرسش‌نامه را محققان با روش تحلیل عامل تأییدی محاسبه شده که شاخص‌های برازندگی تطبیق، شاخص برازندگی افزایشی و شاخص جذر میانگین مجزورات خطای تقریب مطلوب گزارش کرده‌اند (۲۲).

۴. پرسش‌نامه سازگاری شغلی (job adjustive questionnaire):

پرسش‌نامه سازگاری شغلی پورکبیریان (۱۳۸۶) شامل ۳۴ سؤال است. برای ساخت این پرسش‌نامه به دیدگاه‌های مختلف در خصوص سازگاری شغلی مخصوصاً نظریه سازگاری شغلی دیویس مراجعه شده است. این پرسش‌نامه قادر است در یک مجموعه سؤال محدود ارزیابی سریعی از سازگاری شغلی فرد در اختیار مشاور شغلی قرار دهد. پرسش‌نامه اولیه شامل ۴۴ سؤال در حیطه‌های انعطاف‌پذیری، فعال بودن، واکنش‌گری یا تکنانش‌گری و پشتکار بود که پس از اجرای اولیه بر روی ۴۰ نفر، ۱۰ سؤال که هم‌بستگی ضعیفی با نمره کل داشتند حذف گردید. برای نمره‌گذاری این پرسش‌نامه از طیف لیکرت پنج‌تایی (خیلی کم=۰، کم=۱، متوسط=۲، زیاد=۳، خیلی زیاد=۴) استفاده می‌شود و روند نمره‌گذاری سؤال‌های (۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۶، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹) به صورت معکوس است. روایی محتوایی این پرسش‌نامه توسط سه نفر از متخصصین مشاوره تأیید شده است. ضریب اعتبار این پرسش‌نامه بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۹۴ محاسبه شده است (۲۹). در پژوهش (۳۰) پایایی درونی این پرسش‌نامه بر اساس ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۷۶ و در پژوهش (۳۱) نیز، پایایی درونی این پرسش‌نامه بر اساس ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۸۵ به دست آمد. هم‌چنین، روایی سازه این پرسش‌نامه نیز با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی توسط نرم‌افزار SPSS بررسی و پنج عامل رضایتمندی، شخصیت شغلی، رضایت‌بخشی، واکنشی بودن و تطابق بین شخصیت و محیط شغلی شناسایی شد.

روش اجرا

برای جمع‌آوری بخش دیگری از داده‌های پژوهش، از روش میدانی بر اساس روش تحقیق پیمایشی به جمع‌آوری اطلاعات پرداخته شد. به همین منظور پرسش‌نامه خودتنظیمی هیجانی، فرسودگی تحصیلی، مقیاس اشتیاق دانشجویان و سازگاری شغلی در سطح عملیاتی با هدف معرفی زمینه‌های تجربی بخش نظری تحقیق توسط آزمودنی‌ها تکمیل شد. بدین ترتیب که پس از دریافت نامه از دانشگاه‌های علوم پزشکی و آزاد و اخذ مجوز از آن‌ها دو دانشکده پیراپزشکی انتخاب شدند. سپس با حضور در دانشکده‌های مورد نظر، چهار ورودی از بین (پیراپزشکی، شبانه، روزانه، نوبت اول و دوم، دانشگاه آزاد) انتخاب شدند. سپس با حضور در کلاس‌های رشته‌های مورد نظر و پس از پایان کلاس، اطلاعاتی در مورد طرح پژوهشی

برای دانشجویان ارائه شده است مبنی بر اینکه پرسش‌نامه‌هایی که دانشجویان پیش رو دارند جهت پایان‌نامه تحصیلی دوره کارشناسی ارشد تهیه شده است و از دانشجویان خواسته شد با توجه به این که این پرسش‌نامه‌ها به‌طور کلی و نه فردی، تحلیل می‌گردند به‌طور صدقانه به پرسش‌نامه پاسخ دهند. سپس پرسش‌نامه‌ها در اختیار دانشجویان قرار گرفت و پس از پاسخ‌گویی، پرسش‌نامه‌ها جمع‌آوری شد. در نهایت کلیه مراحل تجزیه و تحلیل داده‌ها و اطلاعات با استفاده از برنامه نرم‌افزاری SPSS، نسخه ۲۰ و با استفاده از آزمون ضریب هم‌بستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیره صورت گرفت.

یافته‌ها

جدول ۱. آمار توصیفی متغیرهای خودتنظیمی، فرسودگی و اشتیاق تحصیلی با سازگاری شغلی دانشجویان

متغیرهای مورد مطالعه	M	SD	چولگی	SD	کشیدگی	SD	کشیدگی
تنظیم بیرونی	۱۵/۱۸	۲/۱۸	۰/۳۵۰	۰/۱۷۳	۰/۰۱۰	۰/۳۴۵	
تنظیم درون‌فکته شده	۱۶/۱۳	۳/۱۲	۰/۰۰۳	۱۷۳	۰/۰۰۵	۳۴۵	
تنظیم شناخته شده	۱۶/۱۴	۲/۳۵	۰/۳۰۷	۰/۱۷۳	۰/۱۵۴	۰/۳۴۵	
انگیزش درونی	۱۴/۱۷	۲/۰۵	۰/۰۴۰	۰/۱۷۳	۰/۲۷۶	۰/۳۴۵	
خودتنظیمی تحصیلی	۶۱/۶۲	۷/۱۴	۰/۱۵۲	۰/۱۷۳	۰/۱۸۸	۰/۳۴۵	
رضایتمندی	۱۵/۱۴	۲/۱۴	۰/۰۷۵	۰/۱۷۳	۰/۰۷۱	۰/۳۴۵	
شخصیت شغلی	۱۳/۱۳	۱/۱۸	۰/۰۷۰	۰/۱۷۳	۰/۲۴۴	۰/۳۴۵	
رضایت بخشی	۱۶/۱۴	۲/۲۳	۰/۴۱۲	۰/۱۷۳	۰/۴۵۷	۰/۳۴۵	
واکنشی بودن	۱۰/۱۸	۱/۱	۰/۲۳۱	۱۷۳	۰/۴۵۵	۳۴۵	
تطابق بین شخصیت و محیط شغلی	۱۸/۱۸	۳/۲۷	۰/۰۴۷	۰/۱۷۳	۰/۲۸۷	۰/۳۴۵	
خستگی هیجانی	۱۶/۸۸	۲/۳۳	۰/۱۴۶	۰/۱۷۳	۰/۷۱۸	۰/۳۴۵	
بدبینی	۱۵/۸۵	۱/۸۷	۰/۰۷۰	۰/۱۷۳	۰/۲۴۴	۰/۳۴۵	
ناکارآمدی درسی	۱۷/۲۳	۲/۸۵	۰/۲۳۵	۰/۱۷۳	۰/۹۸۷	۰/۳۴۵	
فرسودگی تحصیلی	۴۹/۹۶	۴/۱۴	۰/۳۱۸	۰/۱۷۳	۱/۳۱۷	۰/۳۴۵	
اشتیاق شناختی	۳۶/۷۵	۵/۷۸	۰/۰۹۵	۰/۱۷۳	۰/۷۴۲	۰/۳۴۵	
اشتیاق رفتاری	۳۰/۸۵	۴/۰۲	۰/۰۷۰	۰/۱۷۳	۰/۲۴۴	۰/۳۴۵	
اشتیاق عاطفی	۳۴/۴۱	۴/۳۹	۰/۱۲۵	۰/۱۷۳	۰/۸۴۷	۰/۳۴۵	
اشتیاق تحصیلی	۱۰۲/۰۱	۱۲/۴۱	۰/۰۴۹	۰/۱۷۳	۰/۳۵۹	۰/۳۴۵	
سازگاری شغلی	۷۲/۷۷	۱۰/۱۲	۱/۲۳	۰/۱۷۳	۳/۲۳	۰/۳۴۵	

همان گونه که در جدول (۱) نشان داده شده است میانگین (و انحراف استاندارد) نمره خودتنظیمی تحصیلی برابر با ۶۱٫۶۲ (و ۷٫۱۴)، میانگین فرسودگی تحصیلی برابر با ۴۹٫۹۶ (و ۴٫۱۴)، میانگین اشتیاق تحصیلی برابر با ۱۰۲٫۰۱ و (۱۲٫۴۱) و میانگین نمره کلی متغیر سازگاری شغلی برابر با ۷۲٫۷۷ و انحراف استاندارد آن برابر با ۱۰٫۱۲ شده است. همان طور که مندرجات

جدول (۲) نشان می دهد قدرمطلق چولگی برای همه متغیرهای پژوهش کمتر از ۳ و قدرمطلق کشیدگی نیز برای همه متغیرهای پژوهش کمتر از ۱۰ می باشد؛ بنابراین تخطی از مفروضه نرمال بودن در داده های پژوهش حاضر قابل مشاهده نیست. به این معنا که نمرات افراد در متغیر (پیش بین) خودتنظیمی، فرسودگی و اشتیاق تحصیلی و (متغیر ملاک) سازگاری شغلی دارای توزیع نرمال است.

جدول ۲. ضریب همبستگی مولفه خودتنظیمی، فرسودگی و اشتیاق تحصیلی با سازگاری شغلی دانشجویان

متغیر	رضایت مندی	شخصیت شغل	رضایت بخشی	واکنشی بودن	تطابق بین شخصیت و محیط	سازگاری شغلی
تنظیم بیرونی	**۰/۳۱۲	**۰/۳۵۱	**۰/۳۴۷	*-۰/۲۳۱	*۰/۲۴۱	**۰/۳۲۱
تنظیم درون فکنی شده	**۰/۲۷۷	**۰/۳۰۳	**۰/۳۱۵	**۰/۲۸۷	**۰/۲۳۷	**۰/۳۴۱
تنظیم شناخته شده	**۰/۳۱۲	**۰/۳۵۵	**۰/۳۴۱	**۰/۲۴۷	**۰/۳۱۰	**۰/۳۰۳
انگیزش درونی	**۰/۳۵۷	**۰/۴۰۳	**۰/۴۵۵	**۰/۳۱۷	**۰/۲۴۹	**۰/۳۴۵
خودتنظیمی تحصیلی	**۰/۳۲۵	**۰/۳۵۱	**۰/۴۱۲	**۰/۳۲۵	**۰/۳۲۴	**۰/۳۸۹
خستگی هیجانی	**۰/۲۴۵	**۰/۳۲۴	**۰/۳۲۲	**۰/۳۵۴	**۰/۲۴۵	**۰/۳۵۲
بدبینی	**۰/۳۱۵	**۰/۳۴۸	**۰/۳۱۷	**۰/۳۲۷	**۰/۳۱۸	**۰/۳۰۳
ناکارآمدی درسی	**۰/۲۷۷	**۰/۲۸۹	**۰/۳۲۵	**۰/۴۱۲	**۰/۴۱۲	**۰/۳۷۵
فرسودگی تحصیلی	**۰/۳۱۲	**۰/۳۲۴	**۰/۳۴۱	**۰/۳۴۱	**۰/۳۱۴	**۰/۳۸۰
اشتیاق شناختی	**۰/۳۱۸	**۰/۴۰۱	**۰/۳۷۴	**۰/۳۲۰	**۰/۳۵۷	**۰/۳۸۹
اشتیاق رفتاری	**۰/۳۲۳	**۰/۳۸۷	**۰/۳۶۵	**۰/۲۹۹	**۰/۲۸۷	**۰/۳۳۳
اشتیاق عاطفی	**۰/۳۸۷	**۰/۳۵۴	**۰/۳۱۲	**۰/۳۰۳	**۰/۳۲۰	**۰/۳۸۷
اشتیاق تحصیلی	**۰/۳۲۲	**۰/۳۲۵	**۰/۳۸۴	**۰/۲۸۹	**۰/۳۲۵	**۰/۳۹۸

**p≤۰/۰۰۱   *p≤۰/۰۵

همان گونه که در جدول (۲) نشان داده شده است ضریب همبستگی متغیر خودتنظیمی تحصیلی با سازگاری شغلی برابر با ۰/۳۸۹ می باشد که ضریب نسبتاً خوبی است. می توان با ۹۹ درصد نتیجه گرفت که رابطه میان خودتنظیمی تحصیلی با سازگاری شغلی مثبت است به عبارتی هر چه افراد از خودتنظیمی تحصیلی بالاتری برخوردار باشند از سازگاری شغلی بالاتری نیز برخوردارند ($P \leq 0/001$). هم چنین همان طور که در جدول مشاهده می شود بین تمام مؤلفه های خودتنظیمی با مؤلفه های سازگاری شغلی به استثنای واکنشی بودن رابطه مثبت وجود دارد ($P \leq 0/001$).

ضریب همبستگی متغیر فرسودگی تحصیلی با سازگاری شغلی برابر با ۰/۳۸۰ می باشد که ضریب نسبتاً خوبی است. می توان با ۹۹ درصد نتیجه گرفت که رابطه میان فرسودگی تحصیلی با سازگاری شغلی منفی

است به عبارتی هر چه افراد از فرسودگی تحصیلی بالاتری برخوردار باشند از سازگاری شغلی پایین تری نیز برخوردارند ($P \leq 0/001$). هم چنین همان طور که در جدول مشاهده می شود بین تمام مؤلفه های فرسودگی تحصیلی با مؤلفه های سازگاری شغلی به استثنای واکنشی بودن رابطه منفی وجود دارد ($P \leq 0/001$). هم چنین ضریب همبستگی متغیر اشتیاق تحصیلی با سازگاری شغلی برابر با ۰/۳۹۸ می باشد که ضریب نسبتاً خوبی است. می توان با ۹۹ درصد نتیجه گرفت که رابطه میان اشتیاق تحصیلی با سازگاری شغلی مثبت است به عبارتی هر چه افراد از اشتیاق تحصیلی بالاتری برخوردار باشند از سازگاری شغلی بالاتری نیز برخوردارند ($P \leq 0/001$). هم چنین همان طور که در جدول مشاهده می شود بین تمام مؤلفه اشتیاق با مؤلفه های سازگاری شغلی به استثنای واکنشی بودن رابطه مثبت وجود دارد ($P \leq 0/001$).

جدول ۳. ضریب رگرسیونی متغیرهای خودتنظیمی، فرسودگی و اشتیاق تحصیلی با سازگاری شغلی دانشجویان

متغیر	R	R ^۲	تعدیل شده R ^۲	خطای استاندارد برآورده شده	دوربین - واتسون
تنظیم درون فکنی شده	۰/۴۴۱	۰/۱۹۴	۰/۱۸۹	۷/۷۸	۲/۰۳
انگیزش درونی	۰/۴۴۵	۰/۱۹۸	۰/۱۹۳	۷/۷۴	
خستگی هیجانی	۰/۴۷۰	۰/۲۲۰	۰/۲۱۵	۷/۷۰	
ناکارآمدی درسی	۰/۵۱۲	۰/۲۶۲	۰/۲۵۴	۷/۶۶	
اشتیاق عاطفی	۰/۵۲۵	۰/۲۷۵	۰/۲۳۱	۷/۶۲	
اشتیاق شناختی	۰/۵۵۰	۰/۳۰۲	۰/۳۱۰	۷/۶۰	

همان گونه که در جدول (۳) نشان داده شده است پس از اجرای رگرسیون چندگانه، مقدار R^۲ به دست آمده نشان داد که ۳۰ درصد از واریانس کل سازگاری شغلی توسط متغیرهای وارد شده در مدل، تبیین گردیده است. بدین دلیل کوهن (Cohen) (۱۹۸۸) معتقد است که مقادیر $R^2 \geq 0.50$ (یعنی $R^2 \geq 0.25$) بیانگر ارتباط بسیار قوی بین متغیرهای مورد مطالعه است. در این مطالعه نیز $R^2 = 0.30$

بود که حاکی از ارتباط چند متغیره قوی بین متغیرهای پیش بین و سازگاری شغلی است. تحلیل واریانس (ANOVA) روی همین مدل نیز حاکی از معنی داری مدل کلی بود: $(F_{(6, 274)} = 23/45, P \leq 0.001)$. مقدار دوربین - واتسون نیز برابر با ۲/۰۳ است که بیان کننده استقلال متغیرها از یکدیگر می باشد.

جدول ۴. نتایج رگرسیون گام به گام در مورد متغیرهای خودتنظیمی، فرسودگی و اشتیاق تحصیلی با سازگاری شغلی دانشجویان

متغیرهای پیش بین	ضریب رگرسیون استاندارد نشده		ضریب رگرسیون استاندارد شده	T	P	مقدار تحمل	عامل افزایش واریانس (VIF)
	B	خطای استاندارد					
عدد ثابت	۸۱/۱۳۱	۳/۷۷۱	-	۲۱/۵۱۳	$P \leq 0.001$	-	-
تنظیم درون فکنی شده	۰/۵۱۱	۰/۲۰۳	۰/۲۳۲	۲/۵۲۵	$P \leq 0.001$	۰/۸۰۶	۱/۲۴
انگیزش درونی	۰/۷۷۵	۰/۱۴۷	۰/۴۱۲	۵/۲۵۹	$P \leq 0.001$	۰/۸۰۲	۱/۲۴
خستگی هیجانی	-۰/۴۸۷	۰/۲۱۴	-۰/۳۹۸	-۵/۳۲	$P \leq 0.001$	۰/۷۸	۱/۲۸
ناکارآمدی درسی	-۰/۵۸۷	۰/۱۸۷	-۰/۳۱۸	-۵/۳۵۴	$P \leq 0.001$	۰/۷۳۸	۱/۳۵
اشتیاق عاطفی	۰/۶۷۸	۰/۲۴۷	۰/۳۲۴	۴/۳۶۸	$P \leq 0.001$	۰/۷۲۵	۱/۳۷
اشتیاق شناختی	۰/۵۸۹	۰/۲۶۴	۰/۳۵۴	۴/۴۱۲	$P \leq 0.001$	۰/۶۹۸	۱/۴۳

* $P \leq 0.001$

درون فکنی شده با ضریب بتا ($Beta = -0.232$)، انگیزش درونی ($Beta = 0.412$)، خستگی هیجانی ($Beta = -0.398$)، ناکارآمدی درسی ($Beta = -0.318$)، اشتیاق عاطفی ($Beta = 0.324$) و اشتیاق شناختی با ضریب بتا ($Beta = 0.354$) به عنوان قوی ترین متغیرها برای پیش بینی سازگاری شغلی می باشند. هم چنین با توجه به نتایج جدول (۴) که نشان می دهد مقادیر آماره تحمل برای همه متغیرهای پیش بین پژوهش از ۰/۱ بزرگتر و مقادیر آماره عامل افزایش واریانس نیز برای همه آنها از ۱۰ کوچکتر می باشد؛ بنابراین مطابق

برای تعیین تأثیر هر یک از مؤلفه های، خودتنظیمی، فرسودگی و اشتیاق تحصیلی به عنوان متغیرهای پیش بین و سازگاری شغلی به عنوان متغیر ملاک، با تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام تحلیل شدند. نتایج جدول (۴-۱۲) نشان می دهد که وقتی متغیر بلوک اول (تنظیم درون فکنی شده) وارد مدل شدند، مدل کلی ۱۹ درصد واریانس متغیر سازگاری شغلی را تبیین کرد، در گام های بعدی با اضافه شدن هر یک از متغیرهای پیش بین میزان واریانس تبیینی به ۳۰ درصد رسید. با توجه به مقادیر بتا تنظیم

(۳۴) بنابراین، چون یکی از اهداف خودتنظیمی افزایش راهبردهای تمرین، بسط و ... برای افزایش کارایی شناختی است و سازگاری شغلی نیز شامل رضایتمندی، رضایت بخشی، شخصیت شغلی و ... می باشد. لذا زمانی که فرایندهای یادگیری تحصیلی و هیجانی از یک حالت خودنظم بخشی برخوردار باشند می توان انتظار داشت در آینده زمانی که این افراد در مشاغل مربوط با تخصصشان گماشته بشوند انتظار سازگاری شغلی را داشت.

یافته های پژوهش نشان داد که فرسودگی تحصیلی با سازگاری شغلی رابطه منفی و معناداری دارد؛ بدین معنی که فرسودگی تحصیلی بالاتر با سازگاری شغلی پایین تر همراه است. این یافته با نتایج پژوهش های (۲۳) و (۸) هم خوانی دارد. در تبیین این نتایج باید اشاره کرد که وقتی فرد در سطوح مختلف تحصیلی دارای فرسودگی تحصیلی پایین است، معمولاً عواطف مثبت را تجربه می کند احتمالاً در شرایط و موقعیت های تحصیلی نیز به عنوان بخشی از زندگی خود معمولاً همان عواطف و همان نوع هیجان پذیری را خواهد داشت. این امر باعث می شود تا فردی با فرسودگی پایین نسبت به مدرسه و دانشگاه به عنوان بخشی از روند زندگی هیجانات مناسبی را تجربه کند و داشتن عواطف مثبت نسبت به تحصیل، مدرسه و دانشگاه دانش آموزان و دانشجویان را وقف در تکالیف خواهد کرد اما فرسودگی تحصیلی بالا باعث دور شدن عاطفی و اجتناب فرد و نهایتاً کاهش اشتیاق تحصیلی دانش آموز و دانشجو می شود. هم چنان که برخی پژوهش ها نیز نشان دادند فرسودگی تحصیلی نگرش بدبینانه و منفی نسبت به موضوعات درسی، انگیزش و یادگیری پایین را پیش بینی می کنند (۳۵). تحقیق واپس، برکلمنز و هویمایرز (۱۹۹۱) نشان داد که تاب آوری تحصیلی و کارآمدی درسی افزایش موفقیت های شناختی و عاطفی فراگیران را باعث می شود؛ بنابراین فرسودگی و نوع عواطف تجربه شده توسط دانشجویان با میزان سازگاری هیجانی، اجتماعی و تحصیلی آنان ارتباط دارد (۳۶). هم چنین می توان گفت که نوجوانانی که در رابطه با شناخت خود دچار مشکل هستند و توانایی های لازم را برای تنظیم هیجاناتشان ندارند، در شرایط پر استرس از کنترل خوبی برخوردار نبوده، ماهیت استرس را با شدت بالاتری درک می نمایند و از سازگاری روان شناختی، هیجانی و تحصیلی کمتری برخوردارند (۳۳).

با معیارهای دیدگاه کلانین (۲۰۰۵؛ به نقل از جعفری و همکاران، ۱۳۹۱) در این پژوهش هم خطی چندگانه مشاهده نشد، بدین معنا که بین متغیرهای مستقل یعنی خودتنظیمی، فرسودگی و اشتیاق تحصیلی هم بستگی وجود ندارد و نتایج معتبر است.

بحث

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه خودتنظیمی تحصیلی، فرسودگی تحصیلی و اشتیاق یادگیری با سازگاری شغلی دانشجویان پرستاری بود. یافته های پژوهش نشان داد که خودتنظیمی تحصیلی با سازگاری شغلی رابطه مثبت و معناداری دارد؛ بدین معنی که خودتنظیمی تحصیلی بالاتر با سازگاری شغلی بالاتر همراه است. این یافته با نتایج پژوهش های (۱۴) و (۸) هم خوانی دارد. در تبیین این نتایج می توان گفت از آن جایی که خودتنظیمی تحصیلی با سازگاری شغلی رابطه ای مثبت دارد و می تواند موجب بهبود ابعاد مختلف عملکرد و پیشرفت تحصیلی از جمله ابعاد حافظه، حل مسئله و ... شود و از سویی دیگر، سطح ظرفیت توجه و حل مسئله با سطح فرسودگی مربوط به دانشگاه رابطه دارد (۳۲)؛ بنابراین، می توان نتیجه گرفت که خودتنظیمی تحصیلی از طریق ارائه روش هایی مانند راهبرد تکرار و تمرین، راهبرد بسط یا گسترش معنایی و راهبرد سازمان دهی به دانشجویان کمک می کند که سطح بالاتری عملکرد حافظه، توجه، ایفای تکالیف تحصیلی و پیشرفت در تحصیل را نشان دهند و دانشجو با افزایش سطح پیشرفت به میزان کمتری هیجانات منفی را تجربه می کند. این نیز باعث می شود دانشجو مواردی از هیجان های تحصیلی که شامل، احساس تشویش و ناراحتی (بعد عاطفی)، نگرانی ها (بعد شناختی) و تمایل به اجتناب (بعد انگیزشی) و حالت های چهره و برخی واکنش های فیزیولوژیکی است را تجربه کند (۳۳)؛ که این هیجان های مثبت باعث سازگاری هیجانی، اجتماعی و تحصیلی در زمان دانشجویی و سازگاری شغلی در آینده شود. در تبیین دیگر این نتایج می توان گفت که راهبردهای خودتنظیمی تحصیلی و هیجانی سعی در به کارگیری راهبردهایی برای افزایش توجه و بسط دهی مطالب دارد و دانشجویان نیز تلاششان برای انجام تکالیف را به عنوان مثال به وسیله مداومت، یا سرکوب حواس پرتی و حفظ توجه، برای حفظ اشتیاق شناختی برنامه ریزی و کنترل می کنند

هم چنین یافته‌های پژوهش نشان داد که اشتیاق یادگیری با سازگاری شغلی رابطه مثبت و معناداری دارد؛ بدین معنی که اشتیاق یادگیری بالاتر با سازگاری شغلی بالاتر همراه است. این یافته با نتایج پژوهش‌های (۱۴)، (۹) و (۸) همسو می‌باشد. پژوهشگران عنوان نموده‌اند که دانش‌آموزان و دانشجویان دارای اشتیاق عاطفی و هیجانی، به وجود بعضی پدیده‌ها و محرک‌های محیط آموزشگاه حساسیت نشان می‌دهند، میل به پذیرش آن‌ها با توجه کردن به آن‌ها دارند، نسبت به آن‌چه که می‌بیند یا می‌شنود نیز فعالیت می‌کند و به آن فعالانه پاسخ می‌دهند، از مقررات آموزشگاه پیروی می‌کنند، از محیط آموزشگاه احساس رضایت داشته، داوطلبانه به محرک‌های محیط تحصیل پاسخ می‌دهند. هم چنین میل شرکت کردن در بحث کلاسی داشته و به طور داوطلبانه تکالیف درسی را انجام می‌دهند. از مطالعه لذت می‌برند (۳۸). هم چنین اشتیاق عاطفی به واکنش‌های احساسی دانش‌آموز و دانشجو در کلاس برمی‌گردد از جمله علاقه، تحمل، شادی، نگرانی و اضطراب (۱۵). همین‌طور فین (۲۵) این حس را به عنوان حس تعلق و وابستگی تعریف می‌کند (احساس مهم بودن برای مدرسه) و همین‌طور به عنوان ارزش (قدردانی از موفقیت در امور مربوط به مدرسه) تعریف می‌کند. با این اوصاف می‌توان متصور شد که دانشجویانی که از اشتیاق عاطفی بالایی برخوردارند به فعالیت‌های دانشگاهی گرایش و علاقه بیشتری را نشان داده و هیجان‌های مثبت بیشتری را هنگام انجام امور مربوط به تحصیلی تجربه می‌کنند که این موضوع خود می‌تواند از بروز فرسودگی تحصیلی پیشگیری نماید؛ و زمینه‌ساز سازگاری تحصیلی، اجتماعی و شغلی شود.

یافته‌های پژوهش نشان داد که تنظیم درون‌فکنی شده، انگیزش درونی، خستگی هیجانی، ناکارآمدی درسی، اشتیاق عاطفی و شناختی اشتیاق عاطفی قابلیت پیش‌بینی سازگاری شغلی دانشجویان را داشته‌اند. این یافته با نتایج پژوهش‌های (۱۴)، (۹) و (۸) همسو می‌باشد. در رابطه با تبیین این یافته می‌توان اظهار داشت اشتیاق عاطفی شامل علاقه‌مندی درونی به مطالب و تکالیف درسی، ارزش‌دهی و اهمیت به آن‌ها، وجود عاطفه مثبت و فقدان عاطفه منفی نظیر ناامیدی، اضطراب و خشم هنگام انجام تکالیف درسی و یادگیری است. این مؤلفه شامل علائق، ارزش‌ها و هیجانات، مانند واکنش‌های عاطفی در

کلاس درس و احساسی است که فرد به مدرسه و همکلاسی‌ها دارد و نوعی احساس تعلق به محیط یادگیری و درک موفقیت‌های مدرسه است. اشتیاق عاطفی در واقع نوعی سرمایه‌گذاری روان‌شناختی در امر یادگیری است که فراتر از درگیر شدن‌های رفتاری است (۲۵).

نتیجه‌گیری

از جمله کاربردهای مهم نتایج این پژوهش این است که می‌تواند در این‌که چه کسی در حوزه کار پرستاری موفق می‌شود و می‌تواند سختی‌های خاص این شغل مهم را تحمل کند و با آن سازگار شود، کمک و راهنمایی کند. این نتایج در بخش‌ها و سازمان‌های مهمی می‌تواند به کار گرفته شود از جمله دانشگاه‌های مربوط به وزارت بهداشت، آموزش و پرورش، سازمان فرهنگ و ارشاد اسلامی، بیمارستان‌ها و بهزیستی. هر پژوهشی در راه انجام خود با محدودیت‌هایی روبرو می‌باشد، بدین روی پژوهش حاضر نیز بالطبع با محدودیت‌هایی روبرو بوده است که به تعدادی از آن‌ها اشاره می‌گردد: طرح مطالعه حاضر و استفاده از روش مقطعی، ثبات و پایداری نتایج را به دنبال نخواهد داشت، جامعه پژوهش محدود بر دوره تحصیلی دانشجویی بوده است که می‌تواند تعمیم دهی نتایج پژوهش را به دوره‌های تحصیلی دیگر را با محدودیت روبرو سازد و جمع‌آوری اطلاعات بر اساس مقیاس خودگزارش‌دهی انجام شده که این گزارش‌ها به دلیل دفاع‌های ناخودآگاه، تعصب در پاسخ‌دهی و شیوه‌های معرفی شخصی مستعد تحریف هستند. لذا پیشنهاد می‌شود تکرار چنین پژوهشی در گروه‌های تحصیلی دیگر می‌تواند تعمیم‌پذیری نتایج را گسترش داده و استفاده و کاربردپذیری نتایج را افزایش دهد. در مدل برازش شده این پژوهش میزان واریانس تبیین شده سازگاری شغلی ۳۰ درصد است؛ این امر بیانگر تأثیر عوامل دیگری بر سازگاری شغلی است که در این پژوهش مورد بررسی قرار نگرفته‌اند؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی متغیرهای دیگری علاوه بر خودتنظیمی، فرسودگی و اشتیاق تحصیلی مورد بررسی قرار گیرد. در نهایت از تمام کسانی که در نوشته شدن این مقاله مؤثر بودند تشکر و قدردانی می‌نماییم.

تقدیر و تشکر

از تمامی کسانی که ما را در به انجام رساندن این پژوهش یاری رساندند، متشکریم.

رعایت شد را می توان به محرمانه ماندن اطلاعات، توضیح اهداف پژوهش، اختیاری بودن شرکت در پژوهش، پاسخ دادن به سوالات و در اختیار قرار دادن نتایج در صورت تمایل، اشاره کرد.

منابع مالی: کلیه منابع مالی این پژوهش توسط نویسندگان تامین گردیده است.

References

- Epstein, D. G. Extinguish workplace stress. JNM. 2010; 41(10): 34-37.
- Lu K, Chang L, Wu H. Relationships between Professional Commitment, Job Satisfaction, and work Stress In Public Health Nurses In Taiwan. JPN. 2007; 23(2): 110-116.
- Pintrich PR, De Groot E. Motivational and self-regulated components of classroom academic performance. IJEP. 1990; 82: 33-40.
- Bandura A. Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. JPR. 1977; 84: 191-215.
- Cole J, Logan T.K, Walker R. Social exclusion, Personal control, Self regulation, and Stress among Substance Abuse Treatment Clients. JDAD. 2011; 113: 13-20.
- Zimmerman B.J, Schunk D.H. Self regulating intellectual processes and outcomes: A social cognitive perspective. In D.Y. Dai, & R. J. Sternberg (Eds.), Motivation, emotion, and cognition: Integrative perspectives on intellectual functioning and development. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum. 2004. 143-174.
- Klassen R.M. Confidence to manage learning: The self-efficacy for self-regulated learning of early adolescents with learning disabilities. LDQ. 2010; 33: 19-30.
- Hojat M, Verqare M, Isenberg G, Cohen M, Spandorfer. Underlying construct of empathy, optimism, and burnout in medical students. IJME. 2015; 6:12-6.
- Khoroushi P, Nili MR, Abedi A.]Relationship between emotional engagement and cognitive learning[. Farhangian University of Isfahan. EDCBMJ. 2014; 7(2): 229-234.
- Behroozi N, Shahni yeylagh M, Pourseyed M.]The relationship of perfectionism, perceived stress and social responsibility with educational exhaustion[. JSFC. 2012; 20: 83-92.
- Clark H. K, Nancy L, Murdock N. L, Koetting K. Predicting burnout and career choice satisfaction in counseling psychology graduate students. TCP. 2008; 37.
- Toppinen-Tanner S, Ojaarvi A, Vaananen A, Kalimo R, Jappinen P. Burnout as a predictor of medically certified sickleave absences and their diagnosed causes. JBM. 2005; 31: 18-27.
- Marzooghi H, Heydari M, Heydari E.]The study of the relationship between educational justice and academic burnout of university students in welfare and rehabilitation science[. SDMEJ. 2013; 10(3): 210-216.
- Wang M.T, Chow A, Hofkens T, Salmela-Aro K. The trajectories of student emotional engagement and school burnout with academic and psychological development: Findings from Finnish adolescents. EARLI. 2015; 36: 57-65.
- Fredericks J.A, Blumenfeld P, Friedel J, Paris A. School engagement. In K.A. Moore & L. Lippman (Eds.), What do children need to flourish?: Conceptualizing and measuring indicators of positive development. SPRINGER. 2005.
- Wu S, Zhu W, Wang Z, Wang M, Lan Y. Relationship between burnout and occupational stress among nurses in China. JAN. 2007; 59 (3): 233-239.
- Shafiabadi A.]Career guidance and job counseling and career choice theories[. Tehran: roshd. 2011.
- Deng L, Gibson P. (2008). A qualitative evaluation on the role of cultural intelligence in cross-cultural leadership effectiveness. IJLS. 2008; 3: 181-197.
- Sharf T. MJDQ Need Scales: The MJDQ uses the same 20 needs as the Minnesota Importance Questionnaire. Thus the needs of an individual are matched with reinforcers provided by the job. Using information about value patterns helps counselors to see how the values of their clients match the values that are met or reinforced by a large number of occupations. 2010.
- Hubbard K. F. (2001). The job adjustment experience of supervisors of downsizing: A case study in hospital setting, Ph.D. dissertation, department of curriculum, university of Toronto. 2011.
- Zahed babolan A, Poorbahram R, Rahmani javanmard S.]The relationship of perfectionism goal selection and academic performance with academic burnout[. JEDU. 2014; 2: 109-124.
- Azimi M, Piri M, Zavar T.]Relatioship between academic burnout and self-regulation learning with performance of high school students[. JCR. 2013; 10(11): 116-128.
- Shariffard F. Studying the relationship between academic burnout and educational self-efficacy and academic motivation of students of Qom University of medical

- sciences in 2013]. Master thesis in nursing. University of rehabilitation sciences and social welfare. 2014.
24. Azizi abarghoe M. [The relationship between self-efficacy and quality of learning experiences with academic burnout in Allameh Tabatabaee University's masters degree. 2010.
  25. Gunuc S, Kuzu A. [Student engagement scale: development, reliability and validity. *Assessment & Evaluation in Higher Education*]. 2015; 40 (4): 587–610.
  26. Grolnick W. S, Ryan R. M. Autonomy in children's learning: An experimental and individual difference investigation. *PSPB*. 1987; 52 (5): 890-8908.
  27. Grolnick W. S, Ryan R. M, Deci E. L. Inner resources for school achievement: motivational mediators of children perceptions of their parents. *IJEP*. 1991; 83 (4): 508-517.
  28. Salari far MH, Poor etemad HR, Heydari M, Asghar nejad A. [Beliefs and meta cognitive modes, educational self-regulation, inhibitor or facilitator. *ATU*. 2011; 2(7): 31-48.
  29. Pour kabirian N. [Comparison of quality of work life and occupational adaptability of ocd patients due to the consistency or discrepancy between their leisure and work environment]. master thesis of job counseling. Faculty of psychology and educational sciences. University of Isfahan. 2007.
  30. Shojae M. [Investigating the relationship of organizational climate with job burnout and job adaptability of the employees of the University of Isfahan]. Master thesis of job counseling at Isfahan University. 2008.
  31. Sadeghiyan F, Abedi MR, Baghban I. [The effect of job counseling on social adjustment and organizational commitment among educational staff in Isfahan. *SCU*. 2011; 4(1): 223-240.
  32. Carolina M, Ronconi L, De Beni R. What makes a good student? How emotions, self-regulated learning, and motivation contribute to academic achievement. *IJEP*. 2014; 106(1): 121.
  33. Pekrun R. The control-value theory of achievement emotions: Assumptions, corollaries, and implications for educational research and practice. *EPR*. 2006; 18: 315–341.
  34. Frade A, Veiga, F. An Assessment Scale Trainee Engagement in the Portuguese Navy. *Proceedings of EDULEARN14 Conference, 7th-9th July 2014, Barcelona, Spain*. 2014: 7491-7501.
  35. Rostam oghli Z, Khoshnoodniyay B. [Comparing conscientiousness and academic burnout in students with and without learning disabilities]. *JID*. 2013; 3(2): 18-37.
  36. Wubbels T, Brekelmans M, Hooyman H. Interpersonal teacher behavior in the classroom. In B. J. Faser and H. J. Walberg. *Educational Environments, Evaluation, Antecedents and Consequences*, Oxford, Pergamon Press. 1991.
  37. Larson R. W, Walker K. C. (2013). Dilemmas of practice: Challenges to program quality encountered by youth program leaders. *AJCP*. 2013; 45: 338–349.
  38. Rastegar A. [Structural pattern of perceptual relationship from the class structure advancement goals, excitement of progress and academic engagement: comparative study of traditional and virtual educational systems. Phd thesis. The field of distance learning planning payame noor University of Tehran. 2012.